

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/74/2001

PREFERENCJE PARTYJNE W CZERWCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Zbliżający się termin wyborów parlamentarnych wpływa na temperaturę debat i dyskusji politycznych. Dla wyborców najważniejsze w związku z bliskością wyborów wydaje się jednak wyjaśnienie sytuacji na scenie politycznej i ostateczne ukształtowanie się bloków wyborczych i komitetów mających zamiar konkurować o ich głosy.

Niemal wszystkie najbardziej liczące się ugrupowania polityczne będą startować wspólnie (w koalicji lub przyjmując jakąś inną formę organizacyjną) z mniej znaczącymi partiami lub organizacjami. Koalicja SLD-UP wystawi także kandydatów wywodzących się z KPEiR, SD i PLD. Z kolei PSL podpisał porozumienie z Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Pielęgniarek i Położnych oraz Polską Racją Stanu. Z list PSL zamierzają wystartować także znani politycy niezwiązani dotąd z tą partią (m.in. Ryszard Bugaj). Unia Wolności podpisała porozumienie z Forum Dialogu reprezentowanym przez Macieja Jankowskiego i Marka Goliszewskiego z Business Center Club. Na listach PO poza politykami SKL będą także kandydaci zaproponowani przez UPR. Rządząca przez ostatnie cztery lata AWS podzieliła się, w wyniku czego powstały dwa obozy polityczne, które niezależnie od siebie wezmą udział w wyborach. Pod koniec maja liderzy RS AWS, PPChD, ZChN podpisali wraz z ROP Jana Olszewskiego porozumienie o wspólnym starciu w jesiennych wyborach pod nazwą Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy. Nowa koalicja ma także poparcie lidera „Solidarności” Mariana Krzaklewskiego, jednak sam związek pozostaje poza jej strukturami organizacyjnymi. Drugi obóz to Komitet Wyborczy „Prawo i Sprawiedliwość”

łącający komitety „Prawo i Sprawiedliwość” organizowane przez braci Kaczyńskich oraz Przymierze Prawicy. Mimo ostatecznego rozbicia prawicy na kilka bloków wyborczych w wyborach do Sejmu wciąż trwają rozmowy na temat wyłonienia przez postsolidarnościową centroprawicę wspólnych kandydatów w wyborach do Senatu.

W tym miesiącu w naszym przedwyborczym badaniu¹ zamieściliśmy szeroką listę ugrupowań i koalicji chcących startować w wyborach. W przypadku koalicji wyborczych wymieniliśmy wszystkie ważniejsze ugrupowania wchodzące w ich skład. Z racji krótkiej obecności niektórych ugrupowań na scenie politycznej, a co za tym idzie - słabej ich znajomości przez wyborców, obok nazw ugrupowań oraz ich skrótów umieściliśmy nazwiska liderów lub polityków najwyraźniej ich reprezentujących.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w czerwcu, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 60% Polaków, a więc dokładnie tyle samo, co przed miesiącem.

Prawie połowa ankietowanych (48%) deklarujących udział w wyborach chce głosować na koalicję SLD-UP wraz z partiami współpracującymi. Drugą pozycję zajmuje PO, którą zamierza poprzeć 13% wyborców. Na trzecim miejscu jest AWSP z poparciem 10% potencjalnych uczestników wyborów. Na granicy wyborczego progu wypadło pierwsze w naszym sondażu notowanie Komitetu Wyborczego „Prawo i Sprawiedliwość” - w czerwcu chęć głosowania na to ugrupowanie zadeklarował co dwudziesty wyborca (5%). Pozostałe ugrupowania nie przekroczyłyby wymaganego progu wyborczego. Na UW zamierza głosować zaledwie 2% wyborców, tak samo jak na „Samoobronę” (2%). ChD III RP uzyskała 1% poparcia, a pozostałe ugrupowania jeszcze mniej.

Co dziesiąty respondent chcący, według swoich zapowiedzi, wziąć udział w wyborach (10%), jeszcze nie wie, na kogo odda swój głos.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (133) przeprowadzono w dniach 1-4 czerwca 2001 roku na 1052-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

CBOS	
Deklarowane poparcie dla ugrupowań i koalicji wyborczych wśród osób zamierzających głosować	
N=634	
Sojusz Lewicy Demokratycznej - SLD (Leszek Miller) wraz z Unią Pracy - UP (Marek Pol) oraz Krajowa Partia Emerytów i Rencistów - KPEiR (Tomasz Mamiński) Stronnictwo Demokratyczne - SD (Jan Klimek) Partia Ludowo-Demokratyczna - PLD (Roman Jagieliński)	48%
Platforma Obywatelska - PO (Andrzej Olechowski, Maciej Płażyński, Donald Tusk) oraz Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - SKL (Jan Maria Rokita) Unia Polityki Realnej - UPR (Janusz Korwin-Mikke)	13%
Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy , którą tworzą: Ruch Społeczny Akcja Wyborcza Solidarność - RS AWS (Jerzy Buzek) Porozumienie Polskich Chrześcijańskich Demokratów - PPChD (Antoni Tokarczuk) Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe - ZChN (Stanisław Zajęc) Ruch Odbudowy Polski - ROP (Jan Olszewski)	10%
Polskie Stronnictwo Ludowe - PSL (Jarosław Kalinowski) oraz Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych (Bożena Banachowicz) Polska Racja Stanu (Dariusz Grabowski)	7%
Komitet Wyborczy „Prawo i Sprawiedliwość”: Komitet Społeczny „Prawo i Sprawiedliwość” (Lech Kaczyński) Przymierze Prawicy - PP (Kazimierz Michał Ujazdowski)	5%
Unia Wolności - UW (Bronisław Geremek) oraz Forum Dialogu (Marek Goliszewski, Maciej Jankowski)	2%
„Samoobrona” (Andrzej Lepper)	2%
Chrześcijańska Demokracja III RP - ChD III RP (Lech Wałęsa - prezes honorowy)	1%
Liga Rodzin (Witold Hatka)	0%
Polska Partia Socjalistyczna (Piotr Ikonowicz)	0%
Polska Unia Gospodarcza (Wojciech Kornowski)	0%
Przymierze dla Polski (Gabriel Janowski)	0%
Ruch Katolicko-Narodowy (Antoni Macierewicz)	0%
Ruch Społeczny „Alternatywa” (Janina Kraus)	0%
Inna partia lub organizacja	0%
Trudno powiedzieć	10%

Wartość 0% oznacza poparcie poniżej 0,05% lub całkowity brak wskazań.

Uwaga: Analizując preferencje wyborcze CBOS uwzględnia w obliczeniach także osoby deklarujące udział w wyborach, lecz jeszcze niezdecydowane, na którą partię oddać głos. Pominięcie tej grupy zwiększyłoby nieco odsetki wskazujące na poparcie dla poszczególnych partii. Zakładałoby jednak rozłożenie głosów tej grupy proporcjonalnie do głosów zdecydowanej części elektoratu, co byłoby założeniem wątpliwym.

W porównaniu z wynikami sondażu majowego w czerwcu poparcie dla koalicji wyborczej SLD-UP wzrosło minimalnie (o 2 punkty procentowe), jednak uzyskała ona kolejny rekordowy wynik. Jeszcze nigdy w naszych notowaniach zarówno ta koalicja, jak i sama SLD lub jej poprzedniczka nie cieszyła się tak znacznym poparciem.

W tym miesiącu PSL oraz ugrupowania z nim współpracujące otrzymały o 2 punkty mniej głosów niż samo PSL przed miesiącem (9%). Słabszy okazuje się także wynik UW (w maju 3%), podczas gdy poparcie dla PO jest dokładnie takie jak w poprzednim sondażu.

Łączny wynik wyborczy AWSP i PiS (15%) jest dwukrotnie wyższy niż wynik AWS sprzed miesiąca (7%). Może to wskazywać, iż nowe ugrupowania przyciągnęły do siebie zwolenników innych partii niż AWS lub wyborców dotąd niezdecydowanych. Deklaracje ankietowanych dotyczące tego, jak głosowaliby, gdyby nowe koalicje nie powstały, wskazują, że szczególnie dotyczy to PiS - jego obecni wyborcy rekrutują się z byłych zwolenników AWS (20%), ROP² (17%), niezdecydowanych (13%), zwolenników PO (10%), a także sympatyków SLD-UP, KPEiR, PSL i UPR.

Oczywiście trzeba zastrzec, że zmiana listy i umieszczenie nazwisk liderów mogą poważnie wpływać na preferencje ankietowanych, a zatem do porównywań obecnych wyników z dotychczasowymi rezultatami należy podchodzić z dużą ostrożnością. Zarówno kontekst, w jakim występują poszczególne partie, jak i sympatie bądź antypatie wobec poszczególnych liderów mogą wpływać na decyzje wyborcze respondentów. Trzeba pamiętać, iż na listach wyborczych nie będzie ani nazwisk liderów, ani „składowych” poszczególnych komitetów wyborczych. Jednak wybory odbędą się dopiero za trzy miesiące, co daje wyborcom czas na dokładniejsze zapoznanie się z poszczególnymi koalicjami lub komitetami wyborczymi i uzyskanie wiedzy, której teraz, bezpośrednio po ich powołaniu zapewne jeszcze nie mają.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

² W naszym badaniu wszyscy zwolennicy ROP z poprzedniego miesiąca poparli właśnie PiS, a nie AWSP.